

بررسی اثر اقلیم بر راندمان یادگیری دانش آموزان دوره متوسطه

(مورد مطالعه: شهر سوسنگرد)

زینب الهایی سحر *

کارشناس ارشد جغرافیای طبیعی اقلیم شناسی در برنامه ریزی محیطی، اساتید مدعو دانشگاه پیام نور بستان zaynabelhae@yahoo.com

مقدمه

یکی از عوامل سازنده ی محیط زیست و شاید از اساسی ترین آنها اقلیم است. شناخت اقلیم، در بررسی فعالیت های مختلف انسان در زمینه های گوناگونی چون کشاورزی، محیط زیست، شهرسازی، حمل و نقل، آموزش و ... ضروری ترین مرحله است، زیرا در بین علوم به ویژه علوم مربوط به زمین، کمتر دانشی است که به اقلیم شناسی نیازمند نباشد. موضوع اقلیم آسایش و تأثیر آن بر آموزش و یادگیری یکی از موضوعات بسیار جالب در مطالعات مربوط به نقش عوامل آب و هوایی بر فضای زندگی است. قبل از هر چیز باید گفت که اثر این عوامل بر شکل گیری محیط زندگی از دیرباز معمول بوده است و معماران در زمان های گذشته، به طور سنتی، اثرات باد، باران، آفتاب، رطوبت و ... را بر محیط مؤثر می دانسته اند و روشهای بسیار جالبی نیز برای کاهش اثرات نامطلوب آنان و بهره گیری از امکانات مطلوب این فاکتورها ارائه داده اند. در واقع تجربیات فعلی ما تکمیل شده روشهایی است که گذشتگان بکار می بردند و با تغییراتی در مبادی علمی و ریاضی آن، بشر کنونی سعی در استفاده بهینه از این تجربیات دارد. در حال حاضر علاوه بر مسائل اقلیمی، مسائلی چون خصوصیات فرهنگی، اجتماعی، تاریخی، توپوگرافی، محیط طبیعی و هزاران دلیل دیگر چون طبقات اجتماعی بر شکل گیری شرایط زندگی تأثیر گذارده اند. آموزش و پرورش، زیر بنای توسعه اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی هر جامعه است. بررسی عوامل مؤثر بر پیشرفت و ترقی جوامع پیشرفته نشان می دهد که همه این کشورها، آموزش و پرورش توانمند و کارآمدی داشته اند. همچنین در هر نظام آموزشی، عوامل بسیاری با یکدیگر عمل می کنند تا یادگیری و پیشرفت تحصیلی برای دانش آموزان حاصل گردد. هر قسمت از این نظام باید به گونه ای آماده شود که دسترسی به بازده مطلوب و اهداف مورد نظر میسر شود، زیرا اگر جزئی از نظام از کار باز ایستد، کارایی اجزای دیگر نظام کاهش یافته و صدمه خواهد دید. نظام آموزش و پرورش در هر جامعه ایی کارکرد مختلفی دارد. عمده ترین کارکرد آن انتقال دانش و تجربیات از نسل های گذشته به نسل جدید است. طبیعی است هر نظام آموزشی، اهدافی را مشخص نموده و دنبال می کند و برای دستیابی به اهداف مورد نظر خود ابزار و روشهای خاصی را بکار می گیرد، اما دسترسی به این اهداف آسان نبوده بلکه توأم با مشکلاتی است که یکی از این مشکلات در ناحیه مورد تحقیق یادگیری و اکت تحصیلی دانش آموزان است. این پدیده مسایل و مشکلاتی را در پی دارد از جمله اتلاف سرمایه گذارهای ملی و خانوادگی، چرا که اگر سرمایه که بابت آموزش افراد بکار گرفته می شود بازده خوبی داشته باشد به دنبال رشد و توسعه

چکیده

براساس بررسیهای انجام شده استان خوزستان در زمینه آموزش رتبه ۲۸ را در بین استانهای کشور داراست. عوامل متعددی میتوانند بر شکست تحصیلی دانش آموزان مؤثر باشند. اما با توجه به تیپ اقلیمی خشک و نیمه خشک شهر سوسنگرد مسأله گرمای هوا و کوتاه بودن طول دوره ی تحصیل را نیز میتوان به عوامل دیگر افزود. تاکنون پژوهش های مختلفی در رابطه با اکت تحصیلی و همچنین اقلیم و آسایش انجام گرفته، ولی با بررسیهای انجام شده موضوع اثر اقلیم بر وضعیت آسایش و یادگیری که میتواند منجر به شکست تحصیلی دانش آموزان شود مسأله ای است که تاکنون در این شهر مورد توجه قرار نگرفته است. هدف از پژوهش حاضر بررسی اثر اقلیم بر راندمان یادگیری دانش آموزان دوره متوسطه در شهرستان سوسنگرد است. همچنین پژوهش حاضر، از نظر هدف کاربردی و روش توصیفی - تحلیلی و پیمایشی است که مؤلفه های مورد نظر، از طریق نرم افزارهای Excel و Rayman مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. جامعه آماری مورد مطالعه در این پژوهش دانش آموزان دوره متوسطه و دبیران این دوره می باشند که با استفاده از فرمول کوکران ۳۵۱ دانش آموز و ۱۰۸ نفر از دبیران نمونه انتخاب شده اند و روش نمونه گیری به صورت تصادفی ساده می باشد. برای بررسی شرایط اقلیم آسایش سوسنگرد از شاخص های ترجونگ، دمای مؤثر، PMV و PET استفاده شده است. یافته های حاصل از پرسشنامه نشان می دهد که متغیرهای گرد و غبار، هوای شرجی، هوای گرم و دمای زیاد، ریزش باران، هوای سرد و نور طبیعی در روشنایی کلاس بر میزان یادگیری دانش آموزان نقش بسزایی نشان می دهد. حدوداً ۸۰٪ از پاسخگویان تأثیر این عوامل را مورد تأیید قرار دادند. همچنین با توجه به یافته ها، نتایج نشان داد که یادگیری در نوبت صبح بیش از نوبت عصر است. از طرفی قابل ذکر می باشد که میزان یادگیری در دو فصل پاییز و زمستان بیشتر از فصل بهار می باشد. بررسی های انجام شده در طول دوره آماری ۲۰ ساله مشخص شد که شهر سوسنگرد در بیشتر ماههای سال گرم و کاملاً دور از منطقه آسایش حتی در بعضی اوقات در بدترین وضعیت آسایش هم قرار می گیرد.

واژگان کلیدی: اقلیم آسایش، ترجونگ، دمای مؤثر، PMV، PET، Rayman، سوسنگرد.